Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Aanpassen bomenbeleid 2023-054452
Auteur	Niesje Kiestra +31618611721 N.Kiestra@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris a.i.	Meijer, A.S.
Afdelingshoofd	Kramps I.F. (Inge)
Portefeuillehouder	Wethouder Van der Meer
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	2 juni 2025 (vanwege toezegging aan de Raad)
Programma(s)	Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen
Eerdere besluitvorming	13 juli 2020 Actualisatie Bomenbeleid: Gemeenteblad 2020, 188608 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl) 13 juli 2020 - Aanpassing III in 2019 van de Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer: Gemeenteblad 2020, 188549 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl) Coalitieakkoord Zoetermeer 2022 Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie aanpassen Bomenbeleid
Samenvatting	Gemeente Zoetermeer hecht er veel waarde aan om een groene en leefbare stad te zijn. Zoetermeer telt ruim 100.000 bomen. Veel bomen staan in tuinen van particulieren en organisaties. Alle andere bomen zijn van de gemeente. Hieronder vallen ook de bomen in parken en recreatiegebieden. Zo'n 46.000 bomen staan geregistreerd bij de gemeente. Voor alle bomen van de gemeente geldt het bomenbeleid. Een groot deel van de bomen die van de gemeente zijn, vallen onder het buurtgroen. Sommige buurtgroen bomen leveren hinder op voor omwonenden. Dit komt bijvoorbeeld doordat er bij de realisatie van nieuwe wijken voor gekozen is om snel en veel groen te planten, zonder dat er stil gestaan is bij de consequenties op de lange termijn. Ook staan sommige buurtgroen bomen op een onhandige plaats en zorgen daardoor voor ongemak. Het huidige bomenbeleid biedt te weinig mogelijkheden voor bewoners om een verzoek in te dienen om overlast door buurtgroen bomen snel op te lossen door vervanging of snoeien. Ook is het nu niet mogelijk om een verzoek in te dienen voor het plaatsen van één of meer bomen door de gemeente. In het Coalitieakkoord 2022-2026 is daarom het volgende uitgangspunt voor overlast door bomen geformuleerd:

	“We willen bewoners die overlast ervaren van bomen van de gemeente de mogelijkheid geven om – samen met hun buren – een voorstel in te dienen om de bomen te snoeien, uit te dunnen of te vervangen. Als de omwonenden er met elkaar niet uitkomen vragen we advies aan de externe bomencommissie.” Vanaf 1 juli 2025 kunnen bewoners een verzoek indienen voor het snoeien, vervangen of voor het plaatsen van een boom die valt onder de categorie buurtgroen, hierna te noemen buurtgroen bomen.
Bijlagen	1. Toelichting bij procedure Verzoek Snoeien Vervangen Toevoegen BT 2. Participatieverslag 2 kolommenstuk bomenbeleid

Raadsbesluit

Aanpassen Bomenbeleid
2023-054452

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025

besluit

1. Bewoners de mogelijkheid te geven om een voorstel in te dienen voor het snoeien of vervangen van buurtgroen bomen volgens de procedure in bijlage 1.
    a. Na ontvangst van het verzoek van één of meer bewoners deze te toetsen aan de criteria, zoals vermeld in de procedurebeschrijving in bijlage 1.
    b. Contact op te nemen met de verzoeker om de uitkomst van de eerste toetsing en de vervolgstappen mede te delen.
    c. Indien het verzoek aan deze toetsingscriteria voldoet, een bewonerspeiling met een reactietermijn van drie weken in te stellen voor omwonenden binnen een straal van 100 meter met zicht op de boom/bomen.
    d. Aan de hand van de uitkomst van de bewonerspeiling de vervolgstap te bepalen, namelijk:
        i. Bij een positieve uitslag van de bewonerspeiling van 70 % of meer, de voorgestelde maatregelen uit te voeren.
        ii. Indien blijkt dat 30% of minder van de reacties positief is, de voorgestelde maatregelen niet uit te voeren.
        iii. Indien dit percentage tussen de 30 en 70 procent bedraagt, de Externe Adviescommissie Bomen (EAB) te verzoeken om een onafhankelijk advies en daaropvolgend het college van B&W te verzoeken om een beslissing.
    e. De verzoeker op te hoogte te stellen van de planning en de omwonenden te informeren hierover.
2. Bewoners de mogelijkheid te geven om locaties voor te stellen om buurtgroen bomen toe te voegen volgens de procedure in bijlage 1.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 14 juli 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Gemeente Zoetermeer hecht er veel waarde aan om een groene en leefbare stad te zijn. Zoetermeer telt ruim 100.000 bomen. Zo'n 46.000 bomen staan geregistreerd bij de gemeente. Veel bomen in Zoetermeer staan in tuinen van particulieren en organisaties. Alle andere bomen zijn van de gemeente, bijvoorbeeld de bomen in parken en recreatiegebieden. Het Bomenbeleid 2020 is van toepassing op alle bomen van de gemeente.

Een groot deel van de bomen van de gemeente vallen onder het buurtgroen. Het huidige bomenbeleid biedt te weinig mogelijkheden voor inwoners om overlast van buurtgroen bomen op te lossen of om de gemeente te verzoeken om bomen bij te laten planten.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat inwoners de mogelijkheid gegeven wordt om een verzoek in te dienen om bomen te snoeien of te vervangen. Daarnaast kunnen bewoners verzoeken om bomen bij te plaatsen. In het coalitieprogramma is afgesproken dat het totaal aantal bomen in Zoetermeer is gegroeid aan het einde van de coalitietermijn in 2026.

In 2025 en 2026 worden jaarlijks maximaal 30 verzoeken in behandeling genomen. Per verzoek geldt een maximum van vijf bomen. Dit betekent dat maximaal 150 buurtgroen bomen per jaar worden gesnoeid, vervangen of geplant op basis van deze regeling. Na twee jaar wordt dit proces geëvalueerd. Bij de voorgestelde aanpassing van het bomenbeleid moet het om een boom gaan die onder de categorie buurtgroen valt. Monumentale bomen, herdenkingsbomen en bomen in beschermde gebieden vormen een uitzondering hierop. De gemeente communiceert duidelijk en efficiënt met de verzoeker en omwonenden over een verzoek tot snoeien, vervangen of planten van een buurtgroen boom.

Om het draagvlak onder buurtbewoners voor het snoeien, vervangen of planten van de bomen te meten, wordt een peiling gehouden onder omwonenden[1]. Per adres/ huishouden kan één reactie worden gegeven. Voor de peiling worden bewoners benaderd binnen een straal van 100 meter van de boom of bomen waar het verzoek over gaat.
Als 30% of minder van de reacties positief is, dan wordt het verzoek niet uitgevoerd. Bij 70% of meer positieve reacties, dan worden de voorgestelde maatregelen wel uitgevoerd. Bij een percentage tussen 30 en 70 wordt de Externe Adviescommissie Bomen om een advies gevraagd. Na het advies volgt een beslissing door het college en afhankelijk van deze beslissing worden wel of geen maatregelen genomen.

De overlast gevende bomen kunnen, zonder dat beroep of bezwaar aangetekend wordt, door de gemeente worden gesnoeid of vervangen.

[1] Omwonende is 'degene, wiens belang rechtstreeks bij een beslissing is betrokken. Hiervoor zijn twee criteria: het nabijheidscriterium (binnen 100 m) en het zichtcriterium. Hierbij wordt gewerkt volgens de bedoeling van het aangepaste bomenbeleid. Bij twijfel beslist het college.

Omdat bij snoeien of vervangen van buurtgroenbomen geen kapvergunning meer vereist is - ook niet als het op verzoek gaat van de gemeente - bespaart dit de gemeente geld.

De aanpassing van de APV om het snoeien, vervangen of toevoegen van buurtgroen bomen, met uitzondering van monumentale bomen, herdenkingsbomen en bomen in beschermde gebieden, wordt voorbereid.

Beoogd effect
Het doel is inwoners de mogelijkheid te geven om buurtgroen bomen te laten snoeien of vervangen en om bewoners de mogelijkheid te geven buurtgroen bomen toe te laten voegen.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

besluit

1. Bewoners de mogelijkheid te geven om een voorstel in te dienen voor het snoeien of vervangen van buurtgroen bomen volgens de procedure in bijlage 1.
    a. Na ontvangst van het verzoek van één of meer bewoners deze te toetsen aan de criteria, zoals vermeld in de procedurebeschrijving in bijlage 1.
    b. Contact op te nemen met de verzoeker om de uitkomst van de eerste toetsing en de vervolgstappen mede te delen.
    c. Indien het verzoek aan deze toetsingscriteria voldoet, een bewonerspeiling met een reactietermijn van drie weken in te stellen voor omwonenden binnen een straal van 100 meter met zicht op de boom/bomen.
    d. Aan de hand van de uitkomst van de bewonerspeiling de vervolgstap te bepalen, namelijk:
        i. Bij een positieve uitslag van de bewonerspeiling van 70 % of meer, de voorgestelde maatregelen uit te voeren.
        ii. Indien blijkt dat 30% of minder van de reacties positief is, de voorgestelde maatregelen niet uit te voeren.
        iii. Indien dit percentage tussen de 30 en 70 procent bedraagt, de Externe Adviescommissie Bomen (EAB) te verzoeken om een onafhankelijk advies en daaropvolgend het college van B&W te verzoeken om een beslissing.
    e. De verzoeker op te hoogte te stellen van de planning en de omwonenden te informeren hierover.
2. Bewoners de mogelijkheid te geven om locaties voor te stellen om buurtgroen bomen toe te voegen volgens de procedure in bijlage 1.

Argumenten

1.1 Er komt meer erkenning voor het ervaren van overlast
Door inwoners de mogelijkheid te geven om een voorstel in te dienen voor het snoeien of vervangen van buurtgroen bomen die overlast geven en door ze de mogelijkheid te geven om een locatie voor te stellen om een buurtgroen boom te plaatsen, krijgen inwoners meer invloed op hun directe leefomgeving. De afstemming tussen wensen van inwoners en het gemeentelijk beleid verbetert hierdoor.

1.2 Inwoners krijgen meer invloed op hun directe leefomgeving
Bewoners bepalen zelf of zij overlast ervaren zonder gebonden te zijn aan een vooraf door de gemeente vastgestelde lijst met overlastcriteria. Het zorgt voor meer maatwerk in de uitvoering van het bomenbeleid. Ook zorgt dit voor betere aansluiting van het bomenbeleid van de gemeente op de beleving van overlast door inwoners.

1.3. Het invoeren van een bewonerspeiling leidt tot betere beslissingen over overlast gevende bomen
Nadat het verzoek in behandeling is genomen, stelt de gemeente een bewonerspeiling in om te meten hoe groot het draagvlak onder omwonenden is voor het voorstel. Goede communicatie is hierbij van belang.

Kanttekeningen

1.1. Er ontstaan mogelijk conflicten en verdeeldheid binnen buurten
Niet alle inwoners zullen het eens zijn over het al dan niet snoeien of vervangen van buurtgroen bomen. Dit kan leiden tot conflicten binnen buurten. Duidelijke communicatie over het beoogde doel en de procedure is van belang.

1.2 Interpretatie van het begrip overlast kan tot discussie leiden
De interpretatie van het begrip overlast kan variëren. Dit kan leiden tot meer discussie en meer maatwerkoplossingen. Door goede communicatie en uitleg over het beoogde doel en de procedure, kan discussie beperkt worden. Daarnaast kan de gemeente zorgen voor maatwerkoplossingen, zodat beter ingespeeld wordt op specifieke omstandigheden en wensen van bewoners.

1.3. De maatregelen die voortvloeien uit een verzoek kunnen op bepaalde plekken effect hebben op het kroonvolume en daarmee mogelijk op de temperatuur ter plaatse
Het streven van de gemeente is nog steeds het aantal bomen en kroonvolume te vergroten, zoals vermeld in het Coalitieakkoord. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden voor inwoners om te verzoeken bomen toe te voegen. In het beheer en bij ontwikkelingen worden integrale aspecten, juiste boom op de juiste plek inclusief klimaatscenario's meegenomen. Zowel voor het verzoek van het toevoegen als voor het kappen van bomen geldt, dat er niet meer dan 30 verzoeken, in behandeling worden genomen, voor maximaal 5 bomen. Dit betekent dat er niet meer dan meer dan 150 buurtgroen bomen geplant en/of gekapt worden.

1.4 De werklast en kosten bij de gemeente veranderen
Door bewoners de mogelijkheid te geven om initiatieven in te dienen voor overlast gevende bomen neemt de werklast bij de gemeente toe. Het gaat om het beoordelen van de verzoeken van bewoners, het inschakelen van de Externe Adviescommissie Bomen (EAB), het instellen van een buurtpeiling en het uitvoeren van de beslissingen. Ook de kosten hiervan zijn niet volledig te voorzien. Tegelijkertijd neemt de werklast af, omdat geen kapvergunningen meer nodig zijn voor het snoeien of vervangen van buurtgroen bomen in het kader van regulier onderhoud.

1.5. Mogelijk ontstaat onvrede onder inwoners doordat de voorgestelde maatregelen niet altijd direct uit te voeren zijn
Bij overlast kan een omwonende voorstellen om één of meer buurtgroen bomen te snoeien of vervangen. Deze maatregelen kunnen niet op ieder moment meteen uitgevoerd worden. De gemeente houdt bij de uitvoering rekening met de periode waarin niet gekapt wordt vanwege onder andere koude, flora- en faunawet of een geplande renovatie op korte termijn. Om mogelijke onvrede te voorkomen is het van belang dat de gemeente tijdens de procedure helder en tijdig communiceert met inwoners.

2.1. Verwachtingen van inwoners om bomen toe te voegen kunnen mogelijk niet waargemaakt worden
Een verzoek om één of meer buurtgroen bomen toe te voegen, al dan niet op een specifieke locatie, kan niet altijd waargemaakt worden. Reden hiervoor kan bijvoorbeeld zijn dat te veel kabels en leidingen in de ondergrond aanwezig zijn. Ook kan het zijn, dat uit de bewonerspeiling blijkt, dat mede-buurtbewoners niet voor het voorstel zijn.

Financiën
In de programmabegroting is voor het nemen van aanvullende maatregelen voor het snoeien, vervangen en toevoegen van bomen twee jaar incidentele dekking opgenomen (€ 170.000 in 2025 en € 170.000 in 2026).

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
De uitkomsten van de participatie zijn verwerkt in dit raadsvoorstel. Het eindverslag van de participatie is opgenomen in bijlage 2.
Het aangepaste beleid en de procedure wordt, na vaststelling door de raad, gepubliceerd in de Staatscourant. Het besluit wordt elektronisch bekendgemaakt via het Gemeenteblad. Daarnaast gaat een persbericht uit. Inwoners worden geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen, zoals *social media*, plaatsing in het streekblad en de gemeentelijke website.

Over de procedure hoe bewoners een verzoek in kunnen dienen en hoe de behandeling verloopt wordt via de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd. Ook wordt de website ingericht om verzoeken te kunnen ontvangen.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Na twee jaar volgt een evaluatie van deze aanpassingen in het Bomenbeleid.

Planning
Vanaf 1 juli 2025 staat de informatie over deze regeling op de gemeentelijke website. Het indienen van verzoeken door bewoners is ook vanaf 1 juli 2025 mogelijk.